

1. Якими будуть наступні кроки Уряду з реформування лісової галузі?

Розпорядженням Кабінетом Міністрів України від 29.12. 2021 р. № 1777 схвалено Державну стратегію управління лісами України до 2035 року, якою визначенні стратегічні цілі лісового господарства та показники для їх досягнення.

Постановою Кабінету Міністрів України від 06.09.2022 р. №1003 «Деякі питання реформування управління лісової галузі» утворено міжрегіональні управління лісового та мисливського господарства. Крім того, зазначено постановою погоджено створення державного спеціалізованого господарського підприємства “Ліси України” та приєднання до нього спеціалізованих державних лісогосподарських підприємств, які належать до сфери управління Державного агентства лісових ресурсів, з подальшим перетворенням державного спеціалізованого господарського підприємства “Ліси України” в акціонерне товариство, 100 відсотків акцій якого належать державі, з урахуванням особливостей, визначених законом.

8. В чій компетенції лежить відстеження і покарання за порушення підприємствами лісової галузі Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» № 2059-VIII при введенні інтродуцентів у лісові культури? Чи плануються кроки направлені на зменшення таких порушень?

Відповідно до частини 4 статті 16 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля (далі – Закон) рішення про тимчасову заборону (зупинення) або припинення діяльності підприємств у разі порушення ними законодавства про оцінку впливу на довкілля приймається виключно судом за позовом центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, його територіальних органів або за позовом інших осіб, права та інтереси яких порушено.

Відповідно до Положення про Державну екологічну інспекцію України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19.04.2017 р. № 275, Держекоінспекція, відповідно до покладених на неї завдань здійснює державний нагляд (контроль) за додержанням центральними органами виконавчої влади та їх територіальними органами, місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування в частині здійснення делегованих їм повноважень органів виконавчої влади, підприємствами, установами та організаціями незалежно від форми власності і господарювання, громадянами України, іноземцями та особами без громадянства, а також юридичними особами - нерезидентами вимог

законодавства, зокрема щодо виконання умов висновків з оцінки впливу на довкілля, висновків державної екологічної експертизи.

13. Як будуть запроваджуватися практики сталого лісового господарства та збереження особливо цінних лісових ділянок та біорізноманіття? Як буде виконуватись ЗУ “Про природно-заповідний фонд” в частині забезпечення природоохоронного режиму територій (зокрема, заказників, ділянок, які отримали статус пралісів, квазіпралісів та природних лісів) та погодження створення нових територій?

Збереження біологічного різноманіття лісових деревних рослин і його використання в Україні здійснюється на лісівничо-екологічній основі з врахуванням типологічного різноманіття лісів.

Відповідно до статті 63 розділу V глави 12 Лісового кодексу України ведення лісового господарства полягає у здійсненні комплексу заходів з охорони, захисту, раціонального використання та розширеного відтворення лісів. А основні вимоги щодо ведення лісового господарства, визначені статтею 64 Лісового кодексу України, зокрема зобов’язують забезпечувати посилення водоохоронних, захисних, кліматорегулюючих, санітарно-гігієнічних, оздоровчих та інших корисних властивостей лісів з метою поліпшення навколишнього природного середовища та охорони здоров’я людей; підвищення продуктивності, поліпшення якісного складу лісів і збереження біотичного та іншого природного різноманіття в лісах. Вимоги до збереження біорізноманіття в лісах визначені статтею 85 Лісового кодексу України.

Відповідно до статті 27 Закону України «Про мисливське господарство та полювання» з метою охорони та відтворення мисливських тварин користувачі в межах своїх мисливських угідь виділяють не менш як 20 відсотків площі угідь, на яких полювання забороняється. Наразі понад 8 млн.га мисливських угідь виділено під відтворювальні ділянки.

Порядок створення охоронних зон для збереження біорізноманіття у лісах буде затверджений постановою Кабінету Міністрів України, проєкт якої вже розроблений Міндовкілля.

Лісові ландшафти в структурі природно-заповідного фонду України (ПЗФ) займають провідне місце. Кожен другий заповіданий гектар в Україні – землі лісогосподарського призначення, або ліси на інших категоріях земель. Практично у всіх регіонах заповідність в лісах вища ніж загальнодержавна.

На сьогодні лісів, що належать до сфери управління Держлісагентства, уже заповідано близько 17%. Слід відмітити, що за 40 років площа територій та об’єктів природно-заповідного фонду в лісах Держлісагентства збільшилась в 4 рази (площа із 315 тис. га у 1978 р. до 1,3 млн га у 2022 р., і заповідність відповідно із 5,5% до 17%). І це не враховуючи природних заповідників, які були передані у 2021 році до Міндовкілля відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 23.12.2020 № 1628, а також

площі лісів, що вилучені під об'єкти ПЗФ та надані у постійне користування установам Міндовкілля.

Це свідчить про те, що у лісовому господарстві країни створені більш жорсткі критерії щодо принципів господарювання і вони в повній мірі відповідають вимогам Всеєвропейської стратегії збереження біологічного і ландшафтного різноманіття.

У лісах, що належать до сфери управління Держлісагентства, створено майже 3,4 тис. територій та об'єктів ПЗФ загальною площею близько 1,3 млн га:

- на площі 137,7 тис. га - 7 природоохоронних установ, що віднесені до сфери управління Держлісагентства - національні природні парки (НПП);

- на площі 1,2 млн га (величезна територія з обмеженою господарською діяльністю, яка вимагає значних витрат) - заказники, заповідні урочища, регіональні ландшафтні парки тощо, а також частини природоохоронних установ, що віднесені до них без вилучення у постійного землекористувача, охорона та утримання яких здійснюється за кошти постійних лісокористувачів (у віданні яких вони перебувають). На утримання цих об'єктів ПЗФ відсутня будь-яка підтримка держави та місцевих органів влади.

Під час формування територій ПЗФ необхідно дотримуватись принципів сталого розвитку та враховувати комплекс екологічних, економічних і соціальних факторів:

- недопустимо, щоб при подальшому заповіданні лісів лісове господарство втратило основну ознаку галузі виробництва - здатність задовольняти потреби суспільства в лісових ресурсах;

- через бюрократизм в організації виконання господарських заходів заповідні ліси не повинні бути джерелом інфекцій, інвазій та пожежної небезпеки для суміжних територій;

- ініціатори створення нових територій ПЗФ повинні враховувати загострення соціального розвитку регіонів після їх створення (скорочення виробництва, ліквідація робочих місць, бюрократизм в організації виконання господарських заходів);

- необхідно зважати на специфіку лісовирощування, території для заповідання в більшості представлені антропогенно зміненими напівприродними лісовими екосистемами (похідними, порослевими та штучно створеними деревостанами). Для таких лісів пасивна форма охорони визнається малоефективною та рекомендується додатковий компенсаційний антропогенний механізм регуляції (активна форма охорони), яким, зокрема, є проведення рубок формування та оздоровлення лісів;

- слід мінімізувати розпорошення лісів між відомствами, в т.ч. під час створення природоохоронних установ, враховуючи комплексний характер заходів щодо охорони від пожеж, захисту та відтворення лісів, які повинні виконуватись в межах цілих регіонів.

Таким чином заповідання лісових територій потребує комплексного системного підходу, підтримки і розуміння держави.

Держлісагентство буде розглядати пропозиції щодо розширення мережі ПЗФ відповідно до чинного законодавства з врахуванням наукових висновків, позиції користувачів природних ресурсів, громад та місцевих органів влади.